

Uretek's minigraver klarer nedskruningen af ScrewFast Skruepælene, men er vant til at operere på plane byggepladser. Fosdalen bød på udfordringer for de erfarne funderingsfolk. Pressefoto.

Solidt forankrede naturoplevelser

HAVE | 20.03.17 | 09:06 - [Niels Johan Juel Jensen](#)

350 meter gangbro i Fosdalen ved Jammerbugten er sikret med ScrewFast Skruepæle.

Når forårs- og sommergæsterne igen for alvor begynder at færdes i det smukke naturområde Fosdalen ved Jammerbugten i det nordjyske, bliver det på et sikkert fundament af rustfri stål-pæle, der er skruet forsvarligt ned i undergrunden. Ovenpå ligger en ny gangbro, en såkaldt boardwalk, som sikrer komfortabel færdsel på cirka 350 meter af de 900 meter sti gennem Fosdalen.

Det fortæller den fynske virksomhed Uretek i en pressemeddelelse. Det er Uretek, der blandt andet har specialiseret sig i fundering ved hjælp af de britiske ScrewFast Skruepæle, der har leveret fundering til naturgæsterne.

Pælene skrues ned i jorden som kæmpemæssige måtalsrøer. De kan forlænges med ekstra stykker efter behov, så en skruepæl aldrig er hverken for lang eller for kort. Og skruetrækkeren i form af en minigravemaskine stopper først med at skruer, når pælen har solidt fat i undergrunden.

- De gamle gangbroer trængte til udskiftning. Brodækket er som tidligere lavet af egetræsplanker. Men vi har benyttet lejligheden til at skifte til rustfri stål for den del, der holder det hele. Egetræspæle holder fint også 15 meter nede i jord og vand. Men over vand rådner det, og det bliver noget juks, når vi selv skal grave pælene ned. Derfor bad vi Uretek om at klare funderingen for os, fortæller skovfoged Thomas Wessel Fyhn fra Naturstyrelsen.

Længere holdbarhed

- Fosdalen er speciel. Gennem mange år har vi gang på gang gravet nye pæle ned, men de holder bare ikke. Ind imellem får vi en ordentlig skylle vand ned gennem dalen efter sne og regn, og det er hårdt ved gangbroerne. Det er dyrere med ScrewFast Skruerpæle end med traditionelle træpæle. Men vi satser på en god besparelse som følge af metalpælernes længere holdbarhed. Både kvaliteten og stabiliteten er klart bedre, end når vi selv graver pæle ned, forklarer skovfogeden.

Allerede inden de første naturgæster havde taget den nye boardwalk i Fosdalen i brug, var der i øvrigt bestilt ScrewFast Skruerpæle også til en fiskebro ved Hanstholm Vildtreservat.

- Det har været meget anderledes og udfordrende at fundere gangbroerne i Fosdalen, end vi er vant til, når vi laver projekter med ScrewFast. Ind imellem har vi da måttet stoppe op undervejs og lige gendanne overblikket over opgaven. Vi er jo vant til plane byggepladser og fru Jensens baghave, når vi funderer med skruerpælene, fortæller projektleder Morten G. Havndrup hos Uretek.

Vanskeligt område

- Området i Fosdalen er speciel og vanskeligt at arbejde i. Vi har måttet sætte pæle i det, vi kunne nå, og så har vi løbende måttet bygge vores egen adgangsvej for at komme frem. I alt har vi lavet 13 brostykker, og en håndfuld af dem har tømreren måttet bygge, mens vi skruede pæle ned i undergrunden. Andre steder har vi kørt med minigraveren i vandet, hvor der var grus og mest stabilt, siger Morten G. Havndrup.

Mens Naturstyrelsens egen skovfoged, Thomas Wessel Fyhn, hurtigt forligede sig med, at naturen i Fosdalen og dens mange gæster har bedst af rustfri stål-fundering, så var der lidt mere forbehold hos tømrermester Mikael Frederiksen i Biersted ved Aabybro. Det er ham, der har haft opgaven med at fastgøre egetræsvanger på skruerpælene og efterfølgende lægge de mange solide planker til brodækkene.

Ramt af storm

- Jeg har tidligere været med til at lave broer med træpæle. Det var første gang med stål-pæle, der skulle bores ned. I starten var jeg modstander af stål i naturen. Jeg er trods alt træmand. Men med tiden falmer pælernes galvanisering, så pælene falder bedre i ét med naturen. Og det er da praktisk, at vi nu kan nøjes med at skifte broernes planker, når de ikke kan mere, mens de bærende pæle holder i årevis, siger Mikael Frederiksen.

Totalt har han lavet i omegnen af 350 meter broer i en bredde på 120 centimeter. I alt 25 brostykker, hvoraf det længste er cirka 75 meter og det korteste seks meter.

Og så måtte tømrermesteren i gang med at udskifte en del af den splinternye boardwalk allerede, inden den var taget i brug af publikum. Stormen Urd væltede et 23 meter højt egetræ med en diameter på 70 centimeter. Lige ned over den nyanlagte gangbro.

- Et par vanger og nogle brædder knækkede, så dem skiftede jeg ud. Skruerpælene skete der ikke noget med, fortæller Mikael Frederiksen.

Niveaueet snød

Naturstyrelsen overlod opgaven som entreprenør på projektet til HedeDanmark, som arbejdede med flere mulige metoder til Fosdalens fremtidige gangbroer.

- Vi stoppede med at lede efter flere alternativer løsninger, da vi havde talt med Uretek om skruerpælene. De mødte de forventninger og krav, som vi stillede. Efter en fælles besigtigelse med Naturstyrelsen og Uretek, lavede vi en forventningsafstemning. Og så var det egentlig bare at gå i gang, fortæller driftsleder Kim Vinther Nielsen hos HedeDanmark.

- Der er brugt omkring 150 skruepæle. Det blev til lidt flere, end vi oprindeligt forventede. Niveauforskellene snød os. Men vi véd, at der altid skal justeres på projekterne, og derfor kalkulerer vi med en vis margin. Fosdalen er alt godt fra istiden væltet sammen i en morænebakke, siger Kim Vinther Nielsen.

- Når pælene er skruet ned i fast bund, så står de der. Og det bliver de ved med. Vi har da også haft kolleger fra HedeDanmark i Kolding på besøg i Fosdalen for at se på ScrewFast-løsningen. Der er absolut mange muligheder i den, vurderer driftsleder Kim Vinther Nielsen hos HedeDanmark.

Del
